

GUIDE

Lovpligtig arbejdsskadeforsikring til frivillige

Udskrevet: 2024

CFSA
CENTER FOR FRIVILLIGT
SOCIALT ARBEJDE

Indhold

Lovpligtig arbejdsskadeforsikring til frivillige	3
--	---

Lovpligtig arbejdsskadeforsikring til frivillige

Få råd om, hvornår I som forening skal tegne lovpligtig arbejdsskadeforsikring for jeres frivillige. I denne guide kan du læse om, hvornår foreninger skal tegne arbejdsskadeforsikring for frivillige.

I nogle tilfælde vil I som forening have pligt til at forsikre jeres frivillige under den lovpligtige arbejdsskadeforsikring. Det gælder i tilfælde, hvor frivillige formelt set regnes som "ulønnede medarbejdere".

Dette er en guide til, hvordan I sikrer jer, at I følger lovgivningen om arbejdsskadeforsikringen.

Du kan også læse mere om lovpligtig arbejdsskadeforsikring og frivillige på [hjemmesiden for Arbejdsmarkedets Erhvervssikring](#)

Hvornår skal I tegne en arbejdsskadeforsikring?

[Arbejdsmarkedets Erhvervssikring](#) (tidligere Arbejdsskadestyrelsen) har opstillet nogle principper og eksempler, som kan give jer et fingerpeg om, hvornår I skal tegne en lovpligtig arbejdsskadeforsikring for alle eller nogle af jeres frivillige.

Ifølge Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skal I tegne en lovpligtig arbejdsskadeforsikring, hvis:

- Der foreligger en egentlig ansættelsesaftale mellem jer og den frivillige
- Den frivilliges opgaver ligger uden for foreningens formål
- Den frivilliges opgaver går ud over, hvad der naturligt og med rimelighed kan forventes af en frivillig i jeres forening
- Den frivilliges opgave er af en særligt art eller har et stort omfang
- Den frivilliges opgave løses udelukkende i foreningens interesse og ikke i den frivilliges egen interesse
- Foreningen skulle have hentet lønnet arbejdskraft udefra til at løse opgaven, hvis ikke den frivillige havde løst den.

Frivillige, der er medlemmer af foreningen

Lovgivningen er forskellig alt efter om jeres frivillige er medlemmer af jeres forening eller ej. Når der er tale om frivillige, som også er medlemmer af jeres forening, ser man især på, om de opgaver, de udfører, ligger inden for foreningens formål og er en del af det, som man normalt vil opfatte som en naturlig del af et aktivt medlemskab i jeres forening.

Som konkret eksempel nævner Arbejdsmarkedets Erhvervssikring et medlem, som alene står for rengøringen af foreningens lokaler. Her skal der tegnes en arbejdsskadeforsikring, fordi rengøring ikke er en del af foreningens formål, og fordi foreningen formentlig skulle hyre fremmed arbejdskraft til at udføre opgaven, hvis ikke medlemmet havde påtaget sig den. Hvis

rengøringsopgaven derimod havde været fordelt blandt foreningens medlemmer, ville der formentlig ikke skulle tegnes en arbejdsskadeforsikring, fordi man så ville vurdere, at opgaven var en naturlig del af et aktivt medlemskab i foreningen.

Frivillige, der ikke er medlemmer af foreningen

Når der er tale om frivillige, som ikke er medlemmer af jeres forening, lægger man især vægt på, om forholdet mellem foreningen og den frivillige ligner et "normalt" ansættelsesforhold – altså om der fx er en repræsentant for foreningen, som instruerer den frivillige i løsningen af de pågældende opgaver.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring nævner forskellige eksempler for at illustrere, hvornår der skal tegnes eller ikke tegnes arbejdsskadeforsikring for frivillige, som ikke er medlemmer af den pågældende forening:

- En forening organiserer en arbejdsweekend, hvor foreningens hus skal males. Et ikke-medlem melder sig til at give en hånd med. **Der skal tegnes en arbejdsskadeforsikring** for vedkommende, fordi arbejdet udelukkende sker i foreningens og ikke i hans egen interesse.
- En humanitær organisation organiserer besøgsvenner på et plejecenter. **Der skal ikke tegnes en arbejdsskadeforsikring**, fordi der er tale om udførelse af en social humanitær aktivitet, som personen selv har stillet sig til rådighed for, og som ikke kan sammenlignes med et arbejde.
- På et værested indgår de frivillige medarbejdere i en fast vagtordning, og for at blive frivillig skal man til en ansættelsessamtale, hvor man bliver instrueret i, hvordan man skal løse sine opgaver. Hvis ikke de frivillige møder op eller følger instruktionerne, kan lederen fyre dem. **Der skal tegnes en arbejdsskadeforsikring** for de frivillige, fordi lederen har en instruktions- og sanktionsbeføjelse over for de frivillige. Samtidig lægges der vægt på, at der formentlig skal ansættes lønnet personale til at løse de frivilliges opgaver, hvis ikke disse udfører dem.
- En frivillig samler penge ind til en forening ved at gå fra dør til dør under en landsindsamling. **Der skal tegnes en arbejdsskadeforsikring**, da indsamlingen hovedsageligt sker i foreningens og ikke den frivillige interesse. Hvis den frivillige derimod er medlem af foreningen (og foreningen har til formål at samle penge ind til humanitære formål), skal der formentlig ikke tegnes en arbejdsskadeforsikring, fordi man her vil vurdere, at deltagelse i en indsamling falder inden for et normalt, aktivt medlemskab.

Det er altså altid en vurderingssag, hvorvidt der skal tegnes arbejdsskadeforsikring for frivillige. Hvis I er i tvivl om, hvorvidt I skal tegne en arbejdsskadeforsikring, kan I kontakte [Arbejdsmarkedets Erhvervssikring](#).

AES-bidrag

Hvis I tegner en lovpligtig arbejdsskadeforsikring, skal I være opmærksomme på, at I samtidig skal tilmeldes og betale for Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring (AES)

Hvor arbejdsskadeforsikringen dækker skader, som er opstået på grund af arbejdet eller de forhold, hvorunder arbejdet udføres, dækker AES [erhvervssygdomme](#).

Hvem skal tegne den lovpligtige arbejdsskadeforsikring?

Hvis I skal tegne en lovpligtig arbejdsskadeforsikring, er det foreningen som "arbejdsgiver", der skal tegne den.

Nogle gange kan der være flere parter, som arbejder sammen om et projekt (fx en kommune og en forening). I de tilfælde kan man godt blive i tvivl om, hvem der har ansvaret for at tegne de nødvendige forsikringer. Her vil man bl.a. se på, hvem der primært har nytte af de frivilliges indsats, og hvem der instruerer dem i at udføre deres opgaver.

I partnerskaber eller andre former for samarbejdsprojekter er det meget vigtigt, at I afklarer, om I har pligt til at tegne en lovpligtig arbejdsskadeforsikring, og i givet fald hvem der skal gøre det.

Sådan anmelder I en arbejdsskade

Det er foreningen, som arbejdsgiver, der har pligt til at anmelde en arbejdsskade til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. I skal anmelde skaden senest 14 dage efter, at den er sket.

Det er derfor vigtigt, at jeres frivillige ved, at de er dækket af en arbejdsskadeforsikring. På den måde er de klar over, at de hurtigt skal give besked til foreningen, hvis de kommer til skade. Hvis I ikke overholder tidsfristen, risikerer I at få en bøde.

Når I anmelder arbejdsskader, skal I som udgangspunkt gøre det elektronisk via det Elektroniske Anmeldelsessystem [EASY](#).

Hvis en arbejdsgiver af en eller anden grund ikke anmelder en arbejdsskade, kan den person, der er kommet til skade, selv anmelde den. Det skal ske senest et år efter, at skaden er sket.

Se mere om [anmeldelse af arbejdsskader hos Arbejdsmarkedets Erhvervssikring](#)

Hvad sker der, hvis I ikke tegner en arbejdsskadeforsikring?

Den lovpligtige arbejdsskadeforsikring er i modsætning til de fleste andre forsikringer – som navnet siger – lovpligtig. Det betyder, at hvis I har lønnede eller frivillige, som er omfattet af loven, så bryder I loven, hvis I ikke tegner forsikringen. Og det betyder igen, at både foreningen selv og ledelsen (typisk bestyrelsen) risikerer at blive straffet, hvis I ikke har styr på netop denne forsikring.

Hvis en af jeres frivillige, som er omfattet af loven, kommer til skade, vil vedkommende altid få den erstatning, som han eller hun er berettiget til ifølge loven. Men hvis der ikke er tegnet en forsikring, så vil I som forening selv skulle dække erstatningen ud af foreningens egen formue. Hvis

foreningens formue ikke slår til, så vil kravet ofte bliver ført videre til bestyrelsen i foreningen, som risikerer at komme til hæfte personligt for erstatningen.

I værste fald kan det altså betyde, at jeres bestyrelsesmedlemmer kan komme til at betale en betydelig erstatning, hvis I ikke har styr på den lovpligtige arbejdsskadeforsikring. Og selv om bestyrelsesmedlemmerne har en privat ansvarsforsikring, vil den typisk ikke træde til og dække denne type udgifter.

5 Gode råd om arbejdsskadeforsikring i foreninger

1. Undersøg, om I har medlemmer eller andre frivillige, der er dækket af arbejdsskadelovgivningen. Hvis I er i tvivl, så kontakt Arbejdsmarkedets Erhvervssikring
2. Undersøg om jeres landsorganisation har en fælles arbejdsskadeforsikring, som dækker alle medlemmer/frivillige
3. Opgør hvor mange timer jeres medlemmer/frivillige tilsammen bruger på frivilligt arbejde i løbet af et år, som falder ind under arbejdsskadelovens definitioner (forsikringen tegnes normalt for et antal årsværk, så det er vigtigt at vide, hvor mange fuldtidsårsværk der skal være dækket i jeres forening)
4. Indhent priser fra flere forskellige forsikringselskaber, og vælg, hvor I vil tegne forsikringen
5. Tilmeld jer Arbejdsmarkedets Erhvervs Sygdomsforsikring (AES) hos ATP
6. Orienter ledere og frivillige i foreningen om, hvem der er dækket af arbejdsskadeforsikringen – og hvad de skal gøre, hvis der sker en arbejdsskade.

Få hjælp, hvis du oplever alvorlige forhold eller mistanke om lovovertrædelser i en frivillig social organisation

Har du viden om alvorlige forhold eller begrundet mistanke om overtrædelser af love, regler, kontrakter, snyd med offentlige puljemidler mv. i en forening, frivillig organisation, et frivilligt initiativ eller projekt på socialområdet, kan du videregive din viden til [Whistleblowertilbud til det frivillige sociale område](#)

Du kan videregive informationerne anonymt.

Brug vores guider til at få svar på dine spørgsmål om frivillighed

Denne guide er udarbejdet af Center for Frivilligt Socialt Arbejde. På vores hjemmeside frivillighed.dk finder du mere end 50 guider, der giver svar på de mest almindelige spørgsmål og udfordringer, som arbejdet med frivillighed og civilsamfund giver anledning til.

Guiderne dækker alt fra konkrete spørgsmål om vedtægter, forsikring, og tavshedspligt til inspiration om at rekruttere og fastholde af frivillige.

Frivillige, foreninger, landsorganisationer, fonde og kommuner, der arbejder inden for det frivillige sociale arbejde, har mulighed for at få rådgivning via telefon eller mail.

Center for Frivilligt Socialt Arbejde

Center for Frivilligt Socialt Arbejde (CFSA) er et selvejende statsligt udviklings- og videnscenter om frivillighed på velfærdsområdet. Vi formidler aktuel viden om frivillighed og civilsamfund. Gennem kurser og rådgivning støtter vi foreninger, frivillige initiativer og kommuner i deres arbejde med at udvikle og styrke den frivillige indsats i hele Danmark. Vi kan også hyres til fx oplæg, udviklingsopgaver og undersøgelser. Centret er finansieret med midler fra finansloven og indtægtsdækkede opgaver.

Læs mere om CFSA på www.frivillighed.dk

Center for Frivilligt Socialt Arbejde
Albanigade 54
5000 Odense C
+ 45 66 14 60 61
info@frivillighed.dk
www.frivillighed.dk